

Georg Ludwig Böhmer

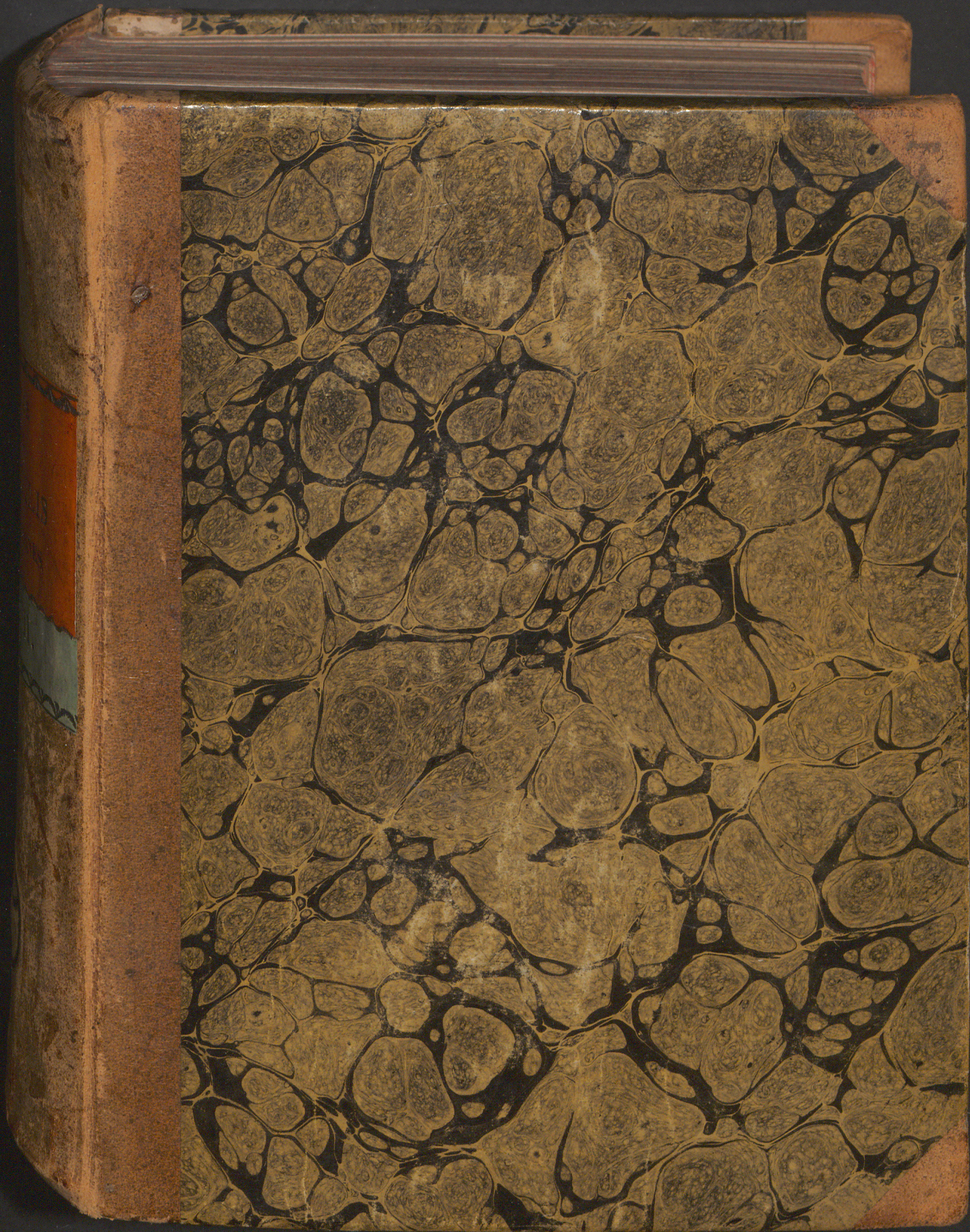
**Ordinis Ivridici Decanvs Georgivs Lvdovicvs Boehmer Virorum
Praenobilissimorum Hieron. Herm. Wilhelmi Hevsinger Hambvrgensis Et Caroli
Wilhelmi Martens Hambvrgensis Solennia Inavgvralia Indicit : De initio
praescriptionis annalis in retractu dicere incipit**

Gottingae: Ex Officina Academica Io. Chr. Dieterich, MDCCLXXIII

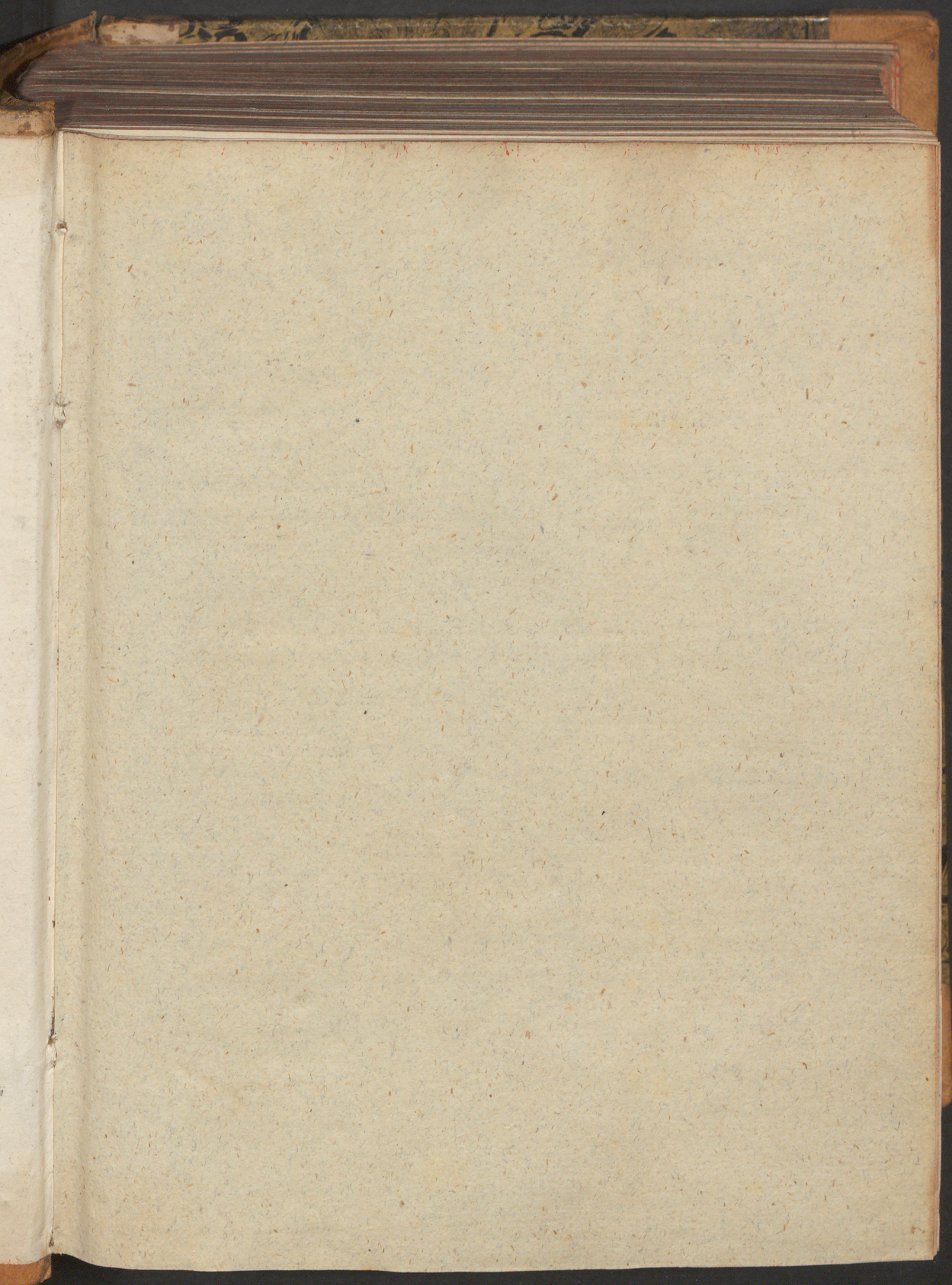
<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1858867436>

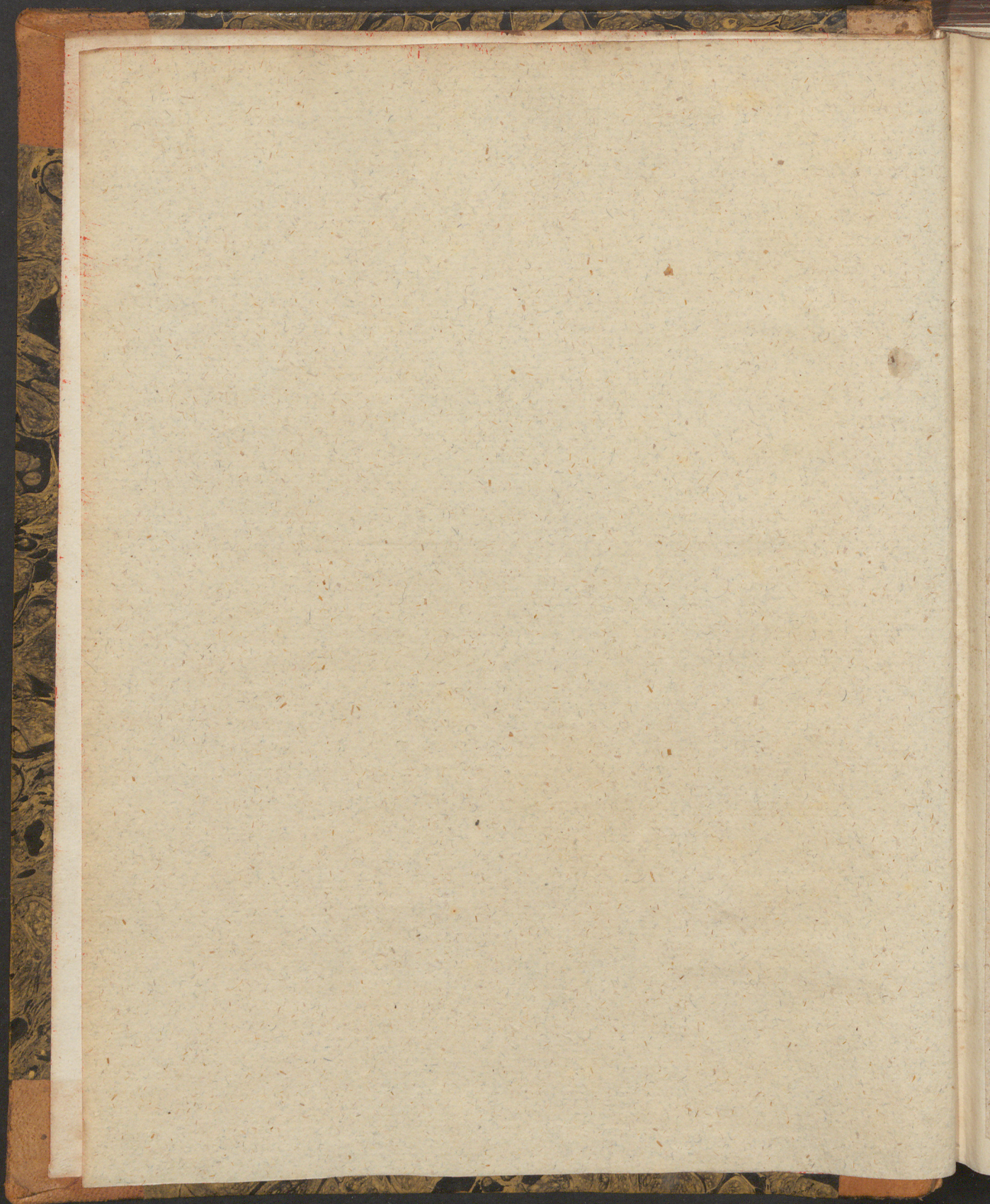
Druck Freier Zugang

H. K. — 1 (7.)

17a
ORDINIS IVRIDICI
DECANVS

GEORGIVS LVDOVICVS
BOEHMER

VIRORVM PRAENOBILISSIMORVM
HIERON. HERM. WILHELMI HEVSINGER
HAMBVRGENSIS

ET
CAROLI WILHELMI MARTENS
HAMBVRGENSIS

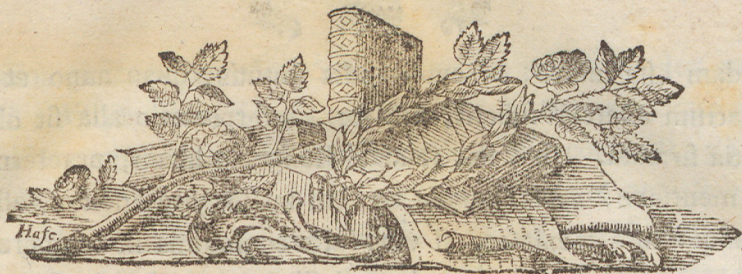
SOLENNIA INAVGVRALIA
INDICIT

*De initio praescriptionis annalis in retractu
dicere incipit.*

GOTTINGAE,

EX OFFICINA ACADEMICA IO. CHR. DIETERICH.

MDCCLXXIII.

I.

Veteris iuris Germanici vestigia exprimit annale tempus, retractui exercendo praefixum; siquidem illud apud Germanos, non quidem vniuersim, sed tamen in rebus mobilibus, et in *determinatis iuribus* praescribendis habitum est pro legitimo. Quod quidem in retractu adeo inualuit, vt hic ab ipso tempore, quo circumscriptus est, in documentis medii aevi nuncupetur *impetitus*, *infra tempus*, quod vulgo *Jahr und Dach* dicitur, exercenda. a) Dudum obseruatum est eruditis, mentionem diei, quae addita est anno, designari dilationem legitimam, quae sex septimanarum et trium dierum spatio absoluitur, intra quam mora adhuc purgari poterat. b) Nec eius rationem negli-

A 2

gen-

a) Vid. Charta de a. 1301. et de a. 1320. in *Christ. Lud. SCHEID tr. von hohen und niedern Adel. p. 156. et p. 524.*

b) In hoc argumento docte exponendo versati sunt viri celeberrimi *Christ. Gottl. RICCIUS* in *Spec. iuris germ. de praescriptione Germanorum c. 2. Car. Frid. WALCH vom Naeherrecht c. 5. §. 15. Jo. Gottl. HEINECCIUS de praescript. annali iuris Lub. §. 8.*

gendam esse iudico, in explicandis statutis, quae anno et die retractum exerceri iubent, nisi forte interpretatio alia sit observantia firmata. Sed ius feudale Longobardicum, praetermissa *diei* mentione, *annale tempus* tantum in hoc argumento definit: ex eoque fere coepit repeti usus iuris communis in tempore retractus ad *annum* adstringendo. c) Siue autem anni, siue anni et diei, siue laxioris vel restrictioris temporis spatii, quo passim circumscriptum est illud ius, rationem habueris; in eo computando praecipuum momentum in eo vertitur, ex quo tempore currere incipiat?

II.

Quam in rem cum iure communi nullae fere proditae sint constitutiones d), nisi quae in iure feudali Longobardico extant; ex hoc primum aestimare iuuabit anni in retractu computandi rationem. Repetit illud anni initium a tempore scientiae, ex quo videlicet alienationem feudi factam esse rescivit retracturus. Agnatum a retractu arcet, *si consentit alienationi, vel per annum, ex quo sciuit, tacuit* e): idemque constituit in domino feudi, et *annale silentium, ex quo sciuerit, computandum* esse praecipit f). Certe cum facti alieni ignorantia nemini imputetur: summa ratione constitutum est, a scientia negotii in-
ter

c) *Henr. HORN in iurispr. feud. c. 20. §. 8.*

d) Quae de iure protimiseos extat *Constitutio Friderici I.* librisque feudorum adiecta est ab interpretibus *lib. V. tit. 13.* ad iura Italiae pertinet, et non minus ac reliqua *capitula extraordinaria* vim receptionis obtinuit. *Herm. CONRINGIVS de Orig. Iur. Germ. c. 19. v. 102, Th. REINKING de retractu consang. qu. 1, n. 24.*

e) II. F. 26. §. 13.

f) II. F. 9. §. 1.

ter alios gesti, repetendum esse terminum iuris retractus exercendi. Vtrum vero id accipiendum sit de tempore, quo quis *contractum* emtionis venditionis perfectum esse cognouit, g) an vero de tempore cognitae *traditionis* alienationisque perfectae, h) inter iurium interpretes contenditur. Quam quaestionem non rectius, quam *interpretatione* definiri arbitror: est enim tota *iuris positiui*. Cum *alienationis* scientiam requirat ius Longobardicum II F. 26. §. 13. haec dispositio non potest non accipi de alienatione *per traditionem* perfecta: *alienatum enim proprie non est, quod adhuc in dominio venditoris manet, etiamsi venditum recte dicatur* i). Alienationem vero in sensu proprio ibidem accipi, ex eo manifestum est, quod agnato, *reddito pretio, recuperare* permittatur feudum, nisi consenserit alienationi, vel intra annum, ex quo sciuit, tacuerit. Cum itaque tam de *recuperando* feudo, quod in alterum translatum esse oportet, quam de *reddendo* pretio, quod ex natura retractus emtori est restituendum, agatur: emtionem traditione consummatam esse oportet. Inde est simul manifestum, in excitato textu iuris feudalis non tam agi de iure *protimiscos*, tanquam *causa* iuris retractus, quod est aduersus venditorem exercendum, sed potius de *ipso iure retractus*, cuius persequendi ius datur *aduersus emtorem*, ad feudum reddito pretio recuperandum. Quod si potest pro certo poni: naturalis ratio suppetit, annum retractus computandum esse a tempore cognitae alienationis,

A 3

cum

- g) Ita censent Hart. PISTOR *Quaest. iur. lib. 2. c. 12. n. 23.* Herm. VULTEIVS de feudis c. XI. n. 108. Henr. ROSENTHAL de feud. concl. IX. c. 93. n. 12. Goth. ANTONIVS in disput. iur. feud. Diff. X. §. 6.
h) Hanc sententiam tuentur BERLICHIVS *Concl. pract.* p. 11. concl. 40. n. 33. And. GAIL lib. II. obs. 19. n. 12. Henr. HORN in *iurispr. feud. cap.* 20. §. 9. Dn. WALCH l. c. lib. I. sect. 5. §. 12.
i) L. 67. D. de Verb. Signif.

cum aduersus emtorem non prius nascatur actio ad feudum retrahendum, quam feudo tradito, nondum natae vero actionis nulla praescriptio intelligatur. Quod vero obiicit *Hart. PISTOR* l. c. a tempore perfecti contractus cursum anni ideo computandum esse, quod ex eo *agendi facultas* concedatur, id quidem verum est intuitu iuris protimiseos, quod exerceri aduersus venditorem, et alienatio impediri potest. Cum vero hoc eo effectu detur, ut et aduersus *emtorem* exerceri, feudumque alienatum *reddito pretio* intra annum recuperari possit: anni cursus ex facultate agendi, quae datur *aduersus emtorem*, aestimari, annuumque spatium, intuitu huius praefixum, integrum esse oportet: aduersus hunc vero, nisi possideat, actionem personalem in rem scriptam, quae ex retractu competit, non competere, manifestum est.

III.

Scientiam alienationis talem accipimus, quae tum attemperata est *indoli retractus*, vi cuius retrahens locum emtoris subire omnesque contractus conditionis adimplere tenetur, tum et sanctioni *iuris Longobardici* congruit, quae reddito pretio rem alienatam recuperare permittit. Itaque *generalis* alienationis scientia non sufficit ad ius retrahentis post annum excludendum, sed eam *specificam* esse oportet i), quae certa et determinata cognitione *substantialium* ipsius contractus, tituli, quo facta est alienatio, rei, pretii, eiusque, in quem illa facta est, absoluitur. Quod adeo verum est, ut et veteres eam aetatem desiderauerint,

in

i) *Theod. REINKINGH* l. c. qu. 7. n. 100. *LEYSER* ad *pand. spec.* 195. med. 3.

in qua naturalis ex certa scientia agendi facultas competit, eumque, qui nondum ad annos discretionis peruenit, ne ad *consentendum* quidem idoneum habuerint, k) tantum abest, vt eidem *annum retractus* currere existimauerint. Vnde nec impuberi nec minori currit: l) nisi quod minori ex rationibus iuris canonici m) et vsu fori beneficio restitutionis in integrum opus esse existimetur.

IV.

k) Ad rem illustrandam facit charta de a. 1319. qua *Arnoldus miles, Castrensis in Rustenberg* fratrue libus suis bona sua vendit, seque effecturum promittit, vt illi, ex quo ad annos discretionis peruenerint, in eandem venditionem consentiant.

Ego Arnoldus miles, castrensis in Rusteberg, recognosco in his scriptis, quod omnia bona mea, quae habeo in villa et terminis villae Balnhuseu, tam in mansis quam in decima, cum omnibus iuribus et consuetudinibus ac pertinentiis eorundem, videlicet pascuis, pratis, nemoribus, agris cultis pariter et colendis, rite et rationabiliter vendidi, et praesentibus vendo, prout progenitores mei ipsa habuerunt, praeter ius patronatus ecclesiae ibidem, fratrue libus meis, videlicet Arnoldo, Heysoni, Conrado, Ottoni, Henrico, Thiderico et Frederico, fratribus, dictis de Rusteberg, eorumque veris heredibus, quiete, pacifice et perpetuo possidenda, volens ipsos de eisdem in omni loco fideliter et indemnite *Warandare*, et pueros meos, tam masculini quam feminini sexus ad hoc habere, cum ad annos discretionis pervenerint, quod super dictis bonis veram facere debent remunciationem; quam *Berticht* vulgariter appellant, ad quod faciendum et firmiter obseruandum pro me et pueris meis praesentibus me astringo. Testes huius rei sunt: Hermannus, frater Dethmari de Stochusen, Ernestus de Grona, Fredericus de Stasforde, Wylkinus et Iohannes fratres de Nyenborch, et quam plures alii fide digni, volens omnia praemissa firmiter obseruari per me et per pueros meos, quod data fide praesentibus me obligo requisitus. In huius rei testimonium meum sigillum praesentibus est appensum. Datum Anno Dni. MCCCXIX. in crastino omnium sanctorum.

l) L. ult. C. In quib. caus. restit. in integr. non necess.

m) C. 8. X. de restitut. in integr. STRYK de succ. ab int. Diss. VI. c. 4. §. 55. Herm. BECKER de iure minorum circa retractum feudalem a tutore neglectum c. 4.

Quae haftenus exposui, pertinent ad anni, quo retractus feudalís circumscriptus est, initium. Proximum est disquirere, vtrum eadem computandi anni ratio locum obtineat in ceteris retractus speciebus: quam tractationem differo in proximum locum, quo idem a me obeundum est officium, quo iam defungor, cum indicendi sint honores duorum *dignissimorum iuris Candidatorum*: quorum alter est

VIR PRAENOBILISSIMVS

HIERON. HERM. WILHELM HEVSINGER

HAMBVRGENSIS

qui vitae studiorumque suorum laudatissimorum rationes his descripsit verbis:

Natus sum HAMBVRGI A. O. R. CIO IOCCXLVII. d. xvi Aprillis. Patre, iam multis abhinc annis acerbissimis fatis mihi erepto, gauisus sum HIERONYMO WERNERO HEUSINGER, mercatore, et Matre DOROTHEA, e gente BIELENBERG. Hi optimi parentes me sacris ecclesiae initiatum iam primis vitae annis priuatae optimorum virorum institutioni tradiderunt, ex quibus maxima animi mei laetitia *Viro Rev. CHRIST. GOTTL. BAUMGARTEN*, in agro HAMBURGensi sacra facienti, et IO. FRID. STEINFELD, doctissimo scholae Cellensis Subrectori, pro indefessis in me erudiendo studiis publicas publica hac occasione gratias refero. Ex his priuatis scholis *Luceum Hamburgense* me A. C. CIO IO CCLX. inter alumnos recepit, quo per septem annos VOLKMANNI, cuius semper mihi gratissima subit memoria, HAACKII iam defuncti, ac IO. MART. MULLERI, dignissimi nunc post praeceptorem desideratissimum IO. SAM. MULLERVM, iam inter coelites fulgentem, *Lycei* Rectoris, publicis ac priuatis institutionibus fruius sum. Tum A. CIO IOCCXLVII. Rectore BUSCHIO, Viro inter doctissimos celebri et praecipue de *com-*
mercii

mercii studio praeclare merito *Gymnasii* ciuibus nomen dedi. Huius imprimis et REIMARI, magni illius reipublicae litterariae ornamenti, nec non doctissimorum SCHUTZII et NOLTINGII doctrina in tradendis variis *Mathematices, elegantiorum litterarum Historiae ac Philosophiae* disciplinis vsus A. MDCCCLXVIII. GOTTINGAM, almam hanc et florentissimam ad inuidiam usque reliquarum omnium, patria praesertim immortalis MUNCHHVSII cura, Musarum sedem adii, ibique ab Illustr. GATTERERO, tunc temporis *Georgiae Augustae* fasces tenente, albo studiosorum adscriptus per quinquennium fere scholas Vidorum omnem omnino laudem superantium frequentavi. — *Logicae, Metaphysicae, Philosophiae practicae et Juris naturae* praecepta tradidit mihi Celeb. FEDER. *Philosophiam naturalem* mihi experimentis illustravit Celeb. HOLLMANN. *Historiam vniuersalem ac diplomaticam* docuit me Illustr. GATTERER. In interpretandis *Juris naturae, politicae, Historiae recentioris Europae, nec non Statisticae* disciplinis Illustr. ACHENWALLO rei litterariae praematura nunc morte erepto assiduus adfui. In *Institutionibus et Pandectis* nec non in *Jure canonico ac feudali* gratissima mente perill. BOEHMERVM duce exoptatissimum habuisse confiteor, et nunquam me fugiet, quanta tam in *Jure civili* quam *criminali* Illustr. MEISTERO debeo. In *Historia Imp. Rom. Germ.* eiusque *Jure publico*, in *Jure privato Principum* explicandisque *processus summorum Imp. Tribunalium* principiis, nec non in *Collegio iuridico elaboratorio-practico*, egregia plane institutione perill. PUTTERI vsus sum. Interfui quoque praelectionibus Gcnerol. DE SELCHOW, ad *Historiam iuris ac ius Germ. publicum et priuatum*; Cel. CLAPROTHII ad doctrinam de *Actionibus*, et ad *processum civilem*; nec non Cel. WRISBERGII ad *Medicinam forensem*. Dilectissimi denique BROECKELII, doctissimi nunc CHILONIAE Professoris *Collegium examinatorium* frequentavi. — Peracto hac ratione curriculo academico me ea, qua par est, obseruantia petentem *Inclutus Ordo Iuridicus* ad solenne examen admisit, eoque superato dignum, cui *summi Iurium honores* decernerentur, iudicauit.

B

Quin-

Quinquennii apud nos cum laude transacti fructus partosque praeclaros in iurisprudencia profectus examine solenni Ordini nostro ita comprobavit, ut summi in utroque iure honores unanimi sententia ipsi sint decreti: quos die xxvii April. quo ipso post habitam lectionem cursoriam ad C. 6. X. *Ne Clerici vel Monachi secul. negot. se immisc.* Dissertationem inauguralem de *societate mariti et uxoris mercatoria*, sub praesidio Collegae illustris GE. HENRICI AYRERI persrenue tuitus est, summo suo merito obtinuit.

Alter est

VIR PRAENOBILISSIMVS
CAROLVS WILHELMVS MARTENS
 HAMBVRGENSIS

qui de vita studiorumque rationibus bene ac feliciter compositis sic exponit:

Natus sum Hamburgi Ao. cio dcccli. die xxiii Ianuarii Patre IACOBO NICOLAO MARTENS Iuris vtriusque Licentiato, ac Matre MARIA ANNA ex gente BROCKESIANA; quorum vtrum amorem, an in me merita magis extollere debeam, dubito; cum neque proprio exemplo, propriisque conatibus animum meum a vitiorum illecebris auertere neglexerint, neque sumtibus pepercerint eius generis doctorum curae me demandare, quorum integritas et scientia satis cognita illis fuit. Industria autem et indefessis eorum studiis tantum mihi successit, ut beatus ille *Reimarus* non indignum iudicauerit, nominibus civium Gymnasii Hamburgensis apponere meum, neque priuatissimis lectionibus, et linguae latinae indolem mecum perscrutari,
 et

et Encyclopaediam proponere dedignatus sit. Erepto autem mihi illo et dignissimo Doctore et venerabili amico, nouum et praeclarum huius generis ducem, se praestitit mihi *Büschius* noster, qui et iam a teneris unguiculis amore me amplexus est, doctisque praelectionibus mihi quam maxime profuit, perinde ut e *Schützii*, *Nöltingii* et *Wunderlichii* Collegiis non minorem fructum percipere contigit. Cuius temporis memor neque silentio praetermittere, neque gratias non praestare possum. Consult. *Greilich* juris Licentiatum, qui Imperatoris Iustiniani institutiones mihi explicare, meque pro sua eruditione, hac ipsa academia acquisita, principiis iuris imbuere, et hoc amicitiae, quae inter nos fuit semperque erit, documentum dare nihil dubitauit. Quibus instructus Ao. ccccclxx die 2 mensis Maji hanc petii almam Georgiam Augustam. Quorum civium numero me adscripsit Vir perillustis, multisque ex causis ad cineres usque a me venerandus *G. L. Böhmerus*; ex cuius praelectionibus in institutiones, in ius canonicum, in ius feudale, atque repetita vice in digesta tantum delectationis, quantum utilitatis percipere licuit; quibus quoque in Collegio disputatorio, duce perill. *Ayrero* habito, frui sum. Neque perill. *Pütterus* se ducem mihi praestare repetita vice, et in historia imperii, et in iure publico, nec non in processu imperii, iure priuato Principum, et in practicis denique elaborationibus, dedignatus est. Eadem cum humanitate et scientia illustr. *Meisterus* institutiones, digesta et ius criminale mihi explicauit. Nec minor fuit indulgentia et praecisio, qua in efformando stylo cum germanico tum latino in priuatissimis praelectionibus usus est Vir illustris *Heyne*, cuius quoque praelectionibus ad antiquitates Romanas adesse licuit. Iuris germanici principia generos. *de Selchow*, processus fundamenta celeb. *Claproth* in practico processuali et cel. *Spangenberg* tradiderunt. Physicis praelectionibus cel. *Holmanni*, et beati *Achemwalli* historicis tanta cum utilitate quanta voluptate aures praebui, nec non praelectionibus cel. *Murray* ad fundamenta styli germanici interfui. Is autem qui et amicitiae causa colendus et scientiae gratia maxime a me venerandus est, *Federus* ille philosophiam practicam me docuit; nec absentis cel. *Broeckelii* nunc Chiloniae professoris,

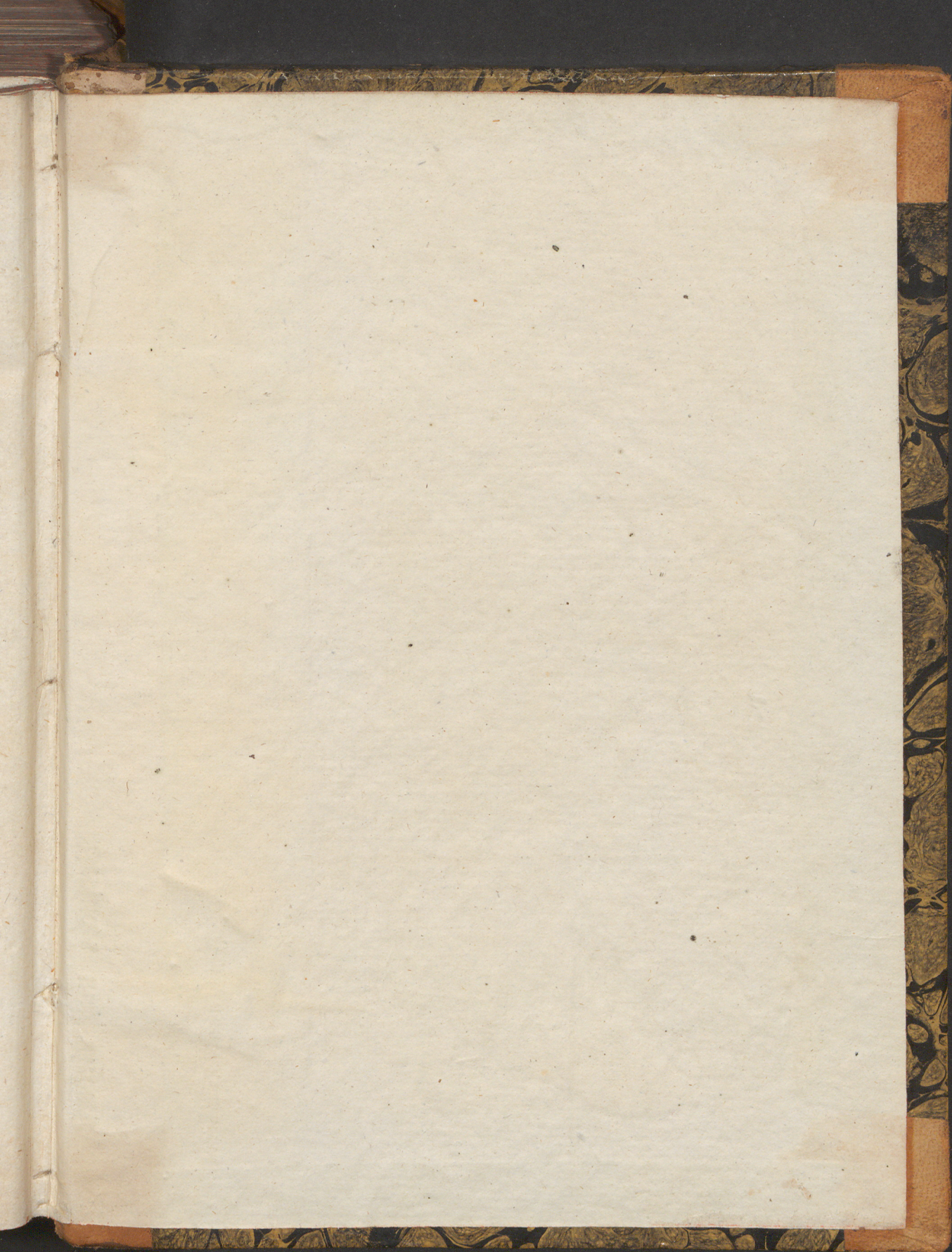

in me merita in horis examini destinatis, silentio praeterire possum, atque eadem cum humanitate elaborationes gallice conscriptas critico acumine perlustravit generos. *de Colom du Clos.* Quorum omnium nomina cum suspicere nunquam desinam, tum magis eorum auctoritate adductus quam meis viribus fretus de capeffendis summis in iure honoribus cogitare coepi. Itaque ab illustri *ICTorum* ordine ad solenne examen admissus sum, eoque peracto mihi aditus factus est ad summos in vtroque iure honores obtinendos.

In stadio literario, quod apud nos per triennium emensus est, vestigiis domesticis patris sui, *Viri consultissimi*, strenue insistens, nihil reliqui fecit eorum, quae ad literarum studia capeffenda pertinere videbantur. Admissus ad examina solennia ita sese exhibuit, vt quos ambierat summos in vtroque iure honores, Ordo noster eidem decernere nullus dubitauerit. Eosdem etiam a. d. xxii Iulii postquam praemissa ad *L. ult. C. ad Sc. Velleian.* lectione cursoria dissertationem suam inauguralem de *instrumento communi eiusque editione* sine praefide pro cathedra rite tuitus est, consueto more contuli.

Quod autem MAGNIFICVS ACADEMIAE PRORECTOR, ILLVSTRISSIMI COMITES, PROFESSORES OMNIVM ORDINVM CELEBERRIMI, HOSPITES, CIVES, COMMILITONES GENEROSISSIMI, NOBILISSIMIQUE hos actus disputatorios praesentia sua exoptatissima condecorare haud dedignati sint, eius rei causa Collegii nostri nomine gratias decentissimas ago. P. P. Göttingae, a. d. iv Aug. MDCCCLXXIII.

X

Quinque
praeclaros in
nostro ita com
nimi sententia i
post habitam le
Monachi secul. nego
societate mariti et ux
stris GE. HENRICI AYRA
rito obtinuit.

Alter est

VIR PRA
CAROLVS WILH
HAMBVR
MARTENS

qui de vita studiorumque rationib
fic exponit:

Natus sum Hamburgi Ao. MDCCCLII. d. 10. Patre IA-
COBO NICOLAO MARTENS Iuris vtriusque
RIA ANNA ex gente BROCKESIANA; quorum
me merita magis extollere debeam, dubito
exemplo, propriisque conatibus animum meum
auertere neglexerint, neque sumtibus pepercerim
rum curae me demandare, quorum integritas et
illis fuit. Industria autem et indefessis eorum
fuecessit, ut beatus ille *Reimar* non indignum
bus civium Gymnasii Hamburgensis apponere me
natissimis lectionibus, et linguae latinae indolem meam

cum laude transacti fructus partosque
ia profectus examine solenni Ordini
summi in vtroque iure honores vna
ti: quos die xxvii April. quo ipso
am ad C. 6. X. *Ne Clerici vel*
Differtationem inauguralem de
sub praesidio Collegae illu
tuitus est, summo suo me

